

Naalakkersuisut siulittaasuat

Landsstyreformanden

Inatsisartunut ilaasortaq Lene Knüppel (Demokraatit)

§ 36 kalaallit aningaasai pappiaqqat pillugi apeqqummut akissut

27. april 2006
J.nr. 01.20.02+2006

Naalakkersuisut Lene Knüppel-imuit apeqqutinik makkuninnga tigusaqarsimapput taakkununngalu imatut akissuteqassallutik.

Apeqqut:

Ministeriunerup Naalakkersuisullu siulittaasuata akunnerminni isumaqatigiissutaata imarisaa aningaasat pappiaqqat nutaat pillugit nalunaarsoqquneqarpoq. Paaserusunneqartutut kissaataapput:

- A. Qanga isumaqatigiinneq piva?
- B. Tunngavik pivusoq sorleq isumaqatigiinnermut ilaava?
- C. Kingornalu Naalakkersuisut isumaqatigiissummut isumaqataasimappat imaluunniit akuersisimappat?
- D. Apeqqutigineqartut uku akineqarnerannut ilanngullugu isumaqatigiisutip kopiia nassiuteqquqneqarpoq.

Postboks 1015
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 50 02
govsec@gh.gl
www.nanoq.gl

Akissut:

Ministeriunerup Naalakkersuisullu siulittaasuata ulloq 10. januar 2006 ataatsimeeqatigiinneranni ministeriunerup Kalaallit Nunaata kalaallit nunaanninngaaneersunik assiliartalinnik nutaanik pappiaranik aningaasaqalernissaa neqeroorutigaa.

Tassunga atatillugu sulineq aallartinneqassasoq Kalaallit Nunaanni akiliutigineqarsinnaasunik immikkut kalaallit pappiaranik aningaasaqarlernissaannut atuler-sitsinissamut aqqutissiuussisoqarsinnaanera isumaqatigiissutigineqarpoq. Siullermik atorfillit Statsministeriameersut Finansministeriameersullu periarfissat pillugit erseqqarinnerusumik Naalakkersuisunut paassisutissiissapput. Tamanna pissaaq ulloq 2. marts 2006-mi Naalakkersuisunik ataatsimeeqateqarnermi.

Tulliullugu Naalagaaffiup Aningaaserivissuanit Statsministeriallu sinniisuinit nas-suaammik erseqqarinnerusumik ulloq 4. april Naalakkersuisut tigusaqarput.

Tassalu maannakkorpiaq isumaqatigiissuteqartoqarnera pineqanngilaq, Namminersornerullutik Oqartussat immikkut kalaallit aningaasassaannik pappiaranik eqqussinissamut qanorluunniit pisussaaffilerneqanngillat.

Isumaqtigiissummi taamaallaat siunertarineqarneqarpoq, aningaasanik pappi-aqqanik kalaallit nunaanninngaaneersunik assiliartalinnik eqqussinissamut piare-ersarnermut pisariaqartinneqartumut suliniuteqartoqalissasoq.

Naalakkersuisut inatsisissanik piarersaallutik suliaqarnissamut piginnaatitaanera-ta tamanna kinguneraa, naalakkersuisut matumani eqqartorneqartutut taamaat-tunik suliniuteqarsinnaapput. Manna tikillugu suliniutaareersut immikkut inatsimmit toqqammaveqarnissamik piumasaqarfiunngillat.

Soorlu taaneqareersoq ataatsimiisimanernit marluusunit ministeriunermik isu-maqatigiissuteqarsimaneq pillugu Naalakkersuisut ilisimatissuteqarfingineqarput, tassunga atatillugu isumaqtigiissummut akerliissuteqartoqarsimangilaq. Maan-nakkumut allakkatigut isumaqtigiissuteqartoqanngimmat tigussaasumillu tassunga tunngasut pigineqaratik Naalakkersuisunut annerusumik saqqummiussinissaq tunngavissaqarsimangilaq. Ukioq manna kingusinnerusukkut Naalagaaffeqatigiin-nermi qullersat ataatsimiinneranni suliassaq pillugu ileqqusut malillugit isu-maqatigiissut aalajangersimasoq atsiorneqassasoq siunertaavoq. Isumaqtigiissut soorunami pingartinneqassaaq, inatsisissamut siunnersuut tiguneqarpat, Inatsisartut suliaq isummerfigisussaammassuk, suliaq Inatsisartunut saqqummiun-neqassaaq.

Maannakkumut pisut tunngavigalugit apeqquteqartup qinnuteqarneratut isu-maqatigiissutip nuutinneranik nassiussisoqarsinnaanngilaq.

Apeqqut:

1. *Naalakkersuisunit ilimagineqarsinnaava, Nunatta kalaallisut naqitanik pappi-aqqanik aningaasateqalerterata, piffissaq ungasinnerusoq isigalugu, kingune-risinnaaneraa Nationalbankip sinneqartoorutaanik pisassinneqarsinnaaneq, ul-lumikkut Savalimmiut pisassinneqartarnerat assigalugu?*
 - a. *Akuersaarneruppat, kissaataavoq paassisallugu, allannguinerup taamaattup aningaasat tungaatigut Naalakkersuisut sunik isumalluar-nersut?*
 - b. *FFL06-II-mut nassuaatini nalinginnaasuni allaqqavoq:
"...raajat nunani tamani akiata appasinnera isumakulunnartoq, ukiuni aggersuni pisat appariassappata nunanut allanut niuernitsinnut anin-gaasaqarniarnitinnullu navianaateqalersinnaammat." Nunatsinni anin-gaasarliornerneq taamaattoq eqqarsaatigalugu aningaasaqarnerup qanoq ingerlanissaa takorloorneqarpa, aningaasat kaaviiartut ikiline-rata kingorna, Nationalbankip sinneqartoorutaasa Nunatsinnut pissari-titaasa isumallutigineri tunngavigalugit Nunarput Savalimmiut assi-galugu Nationalbankip sinneqartoorutaanik pisassaminik pisinnaale-reersimassasoq?*

Akissut:

Naalagaaffiup Aningaaserivissuata sinneqartoorutaanik agguassisarnerup al-languuteqarnissaanik maannakkorpiaq pisoqarsinnaanera Naalakkersuisut naatsorsuutiginngilaat.

Naalakkersusiut ilisimatitsissutigisinnavaat akissummut qulaani pineqartumut uiggiutitut, Nunatsinni aningaasarliorneq tamatumalu kingunerisaanik aningaasat kaaviaartut ikilinerat Naalagaaffiup Aningaaserivissuata sinneqartoorutaanik Nuna-ta pissarsisarneranut kinguneqarnavianngimmata.

Apeqqut:

Aningaasat pappiaqqat nutaat atulernerinut atatillugu aningaasat taarserneqarnisaat imaluunniit kalaallit aningasaannut ikaariartuaarnermi qallunaat aningaasaasa atorneqarnissaat Naalakkersuisut ilimagivaat?

Akissut:

Naalakkersuisut ilimaginegilaat, aningaasat taarserneqarneqavinnissaat pissasoq, kisiannili kalaallit danskillu aningaasai pappiarat atorneqarsinnaassasut.

Apeqqut:

Nunatta karsianut aningaasartuuteqalissaagut nutaanik, imaluunniit inuiaqatigiit aningaasartuuteqassappat aningaasat pappiaqqat nutaat atulernerinut atatillugu?

Akissut:

Aningaasat pappiarat nutaat eqqunneqarnerannut atatillugu innuttaasunut Nunat-taluunniit karsianut, pappiarat taarserneqarnerinut aningaasartuutaasinnaasut sa-niatigut aningaasartuutaanissa Naalakkersuisut naatsorsuutiginngilaat.

Apeqqut:

Aningaasat pappiaqqat nutaat immikkut ittumik aningaasartutiginissaat, qanoq isikkoqarnissaannut, naqinnissaannut, sananissaannut allanulluunniit, ilimagineqarpa?

Akissut:

Naalagaaffiup Aningaaserivissuata Naalakkersuisunut kalerriuppa, isikkoqarnis-saanut, naqinnissaanut il.il. aningaasartuutit akilerniarlugit.

Apeqqut:

Aningaasat taarsernerinut imaluunniit aningaasanut allanut ikaarsaarnitsinnut atatillugu aningaasartuuteqarnissaq ilimagineqarpa?

Akissut:

Pappiarat taarsernerinut atatillugu immikkut aningaasartuutaanissaat ilimagineqanngilaq, tamanna ingerlaavartumik pisussaammat.

GrønlandsBANKEN-ip oqaatigaa, taarsersuineq ingerlaavartumik pissappat pappiarat nutaat kaaviaartinneqalersut kalaallit pappiararissagaat, danskillu pappiarat nungullariartuaarnertik ilutigalugu atorunnaarsinnejqassasut, tamanna anin-

gaaserivimmut allaffissornikkut ajornartorsiutinik nassataqassanngilaq. Akerlianilli aningaaseriviup danskit pappiaraat siusinnerusukkut kaaviaarunnaarsissappagit tamannat aningaaserivimmut immikkut suliaqarnerunermik nassataqassaaq.

Apeqqut:

Naalakkersuisut ilimagivaat, aningaaseriviit qallunaat aningaasaataaniit kalaallit aningaasaataanut aggortitsinermanni akitsuusiiinissaat?

Akissut:

Kalaallit danskillu aningaasaannik pappiaranik taarsiineq 20 aamma 30 kr.-nit akornanni akiliuteqartinneqassasoq ilimagigitsik GrønlandsBANKEN-ip kaler-riuppa.

Apeqqut:

Marluinnik aningaasaqarallarnerup inuussutissarsiutilinnut niuertunulluunniit akisaajaataasinnaanera ilimanarsinnaava?

Akissut:

Takuuk qulaani akissutigineqartoq (apeqqummut 4.b-mut) sukkasuumik pappiara-nik taarsiineq aningaaserivinnut aningaasartuitinik nassataqarsinnaavoq.

GrønlandsBANKEN-ip peqatigitillugu oqaatigaa, niuertarfiit ullumikkornit sulias-saqarnerulernissaat ilimagineqanngitsoq.

Apeqqut:

*Naalakkersuisut aningaasaqarnermut politikki qanoq ittoq anguniagarivaat?
A: Tassani paaserusunneqarpoq, naalagaaffeqatigiinnermi aningaasaqarnerup oqartussaassuseqarfiginerata agguarnerata allanngortinnissaa Naalakkersuisut sulissutigerusunneraat, ilisimaneqartut ullumikkut Naalagaaffiup Aningaaserivissu-ani inisisimasoq.*

Akissut:

Aningaasanut politikki Naalagaaffiup susassaqarfigaa, Naalakkersuisut aningaasa-nut politikkip tigunissaanut pilersaaruteqanngillat.

Naalakkersuisut naalagaaffeqatigiinnermi aningaasaqarnerup oqartussaassuseqar-finerata agguarnerata allanngortinnejarnissaanik pilersaaruteqanngillat.

Apeqqut:

... kalaallit aningaasaanik pappiaqqanik isumaliornerup taamaatinissaa Naalakkersuisunit eqqarsaatigineqalissasoq, imaluunniit Naalakkersuisut killormut kalaallit aningaasaasa pappiaqqat naalagaaffeqatigiinnerup iluani atorsinnaasunngortinnis-saat sulissutigissamaarpaat?

Akissut:

Kalaallit aningaasaanik pappiaranik eqqarsaateqarneq taamaatissallugu Naalakkersuisut pilersaaruteqanngillat. Kalaallit aningaasaasa pappiarat naalagaaf-feqatigiinneq tamakkerlugu atorneqarsinnaalernissaat Naalakkersuisut sulisstiginiangilaat, Danskit Savalimmiormiullu innuttaat kalaallit aningaasaannut pappiaranut akuersaaqqullugit pinngitsaalisinnaannginnatsigit.

Apeqqut:

Aningaasat pappiaqqat nutaat allattornissaannut aningaasaqarnermullu naatsorsueqqissaarneq eqqarsaatigalugu Naalakkersuisunut perarfissat suut nutajuss-appat pitsaanelulissappalluuunniit?

Akissut:

Aningaasat pappiarat nutaat nalunaarsuinermut aningaasatigullu naatsorsueqqissaarnermut nutaamik pitsangoriaateqartitsinermilluunniit perarfissiisanersut Naalakkersuisut ilimagineengilaat.

Apeqqut:

Danmarkimi Euro atorneqalissagaluarpat, ullumikkut atukkat naapertorlugit, ilimagineqasaaq aamma Kalaallit Nunaanni Euro atorneqalissasoq. Taamaattoqassagaluarpat Naalakkersuisut sulissutigissavaat aningaasai pappiaqqat Euro-t kalaallit assiliartaanik assiliartallit atorneqalernissaat?

A: Akuersaaneqassappat paaserusunnarpoq tamanna Euro pillugu isumaqatigissutit ullumikkut atuuttut malillugit perarfissaqarnersoq.

Akissut:

Danskit Euro-mik suleqatiginninnermut isersinnaanerat siunissami avanerujus-suarmiippoq. Taamaammt Naalakkersuisut Euro-nik pappiaranik kalaallisut assiliar-talinnik maannakkut eqqarsaateqanngillat.

Naalagaaffiup Aningaaserivissuata oqaatigaa, isumaqatigiissutit ullumikkut atuuttut iluanni Euro-p pappiaraatai kalaallisut assiliartallit eqqunnissaannut perarfissaqanngitsoq. Maannakkorpiaq Euro-p pappiarai Euro-mut tunngasut tamak-kerlutik assigiipput taamaammallu inuiaqatigiussutimik ilisarnaateqaratik. Paasissutissatut ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, pappiarat saqqaanni igalaat isertarfiillu erseqqissumik ilusilimmik assilineqarsimasut, ammasuunermik suleqatiigiinnermullu assersuutaasut, tunuanilu ikaartarfiit erseqqissumik assiline-qarsimasut, europamiut, Europallu silarsuullu sinnerani attaveqaqatigiinnermut assersuutaasut.

Apeqqut:

Naalakkersuisunik ilimagineqarpa aningaasat pappiaqqat nutaat pillugit Inatsisartut paasitinneqassasut, nassuaanneqassasut, akiliutit pillugit inatsisip allanngortinnisaanut inatsisissatut siunnersuutip Naalakkersuisunit saqqummiutinnginnerani?

Akissut:

Aap, Naalakkersuisut Inatsisartut paasissutissiiffiginissaat suliallu Inatsisartunut akuerisassatut saqqummiunnissaa naatsorsutigaat. Paasissutissiissuutagallartut

oqaatigineqassaaq, inatsisissatut siunnersuut Folketingimut saqqummiunneqartinnagu naalakkersuisunut tusarniaassu-tigineqaqqaassammat, tamannalu 2006-mi ukiakkut pissasoq naatsorsuu-tigineqarpoq. Tamatuma kingorna Inatsisartunit oqaaseqarfingisassatut nassiuinneqassaaq, pilersaarullu malillugu 2006-mi ukiuak-kut katersuunnermi Inatsisartunit suliarineqassaaq.

Apeqqut:

Suliaq pillugu Naalakkersuisut allanik pingaarutilinnik paasititsissuteqarsinnaappat?

Akissut:

Ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, pappiaqqat danskit aningaasaasa tulleriaarnerisa assinginik naleqassammata, pappiaqqallu assiliartaasa aningaasat pappiaqqat / nalingi ilisarnaatigissavaat.

Ilusilorsornerata nalerput ersersisissavaa taamaattorli pappiaqqat ukiorpassuarni tulliuttuni "uumaannarsinnaanerannit" nutaaliaanerussanani.

Kalaallit pappiaraataat tulleriaartut kinaassutsimik ersersitsisuussapput, pappiaqqat allat assigissanngilaat.

Tulleriaarinerup suuneri ersarissumik kalaallit nunaanneersutut, pingarnerutillugu kalaaliunerinik, kisiannili aamma nunanit allamiuuneri ersarissumik paasineqarsin-naassapput.

Isumassarsiassatut sammisassatut taaneqarsinnaapput soorlu assersuutigalugu uumasut, naasut, nunap isikkui, assartuinermi atortut, illuliat, inuit assingi, kusanartuliat, nipliersuutit aamma inuit ilisarisimaneqanngitsut nalunngisaasullu toqoreersimasut assingi. Sammisaq taannarpiaq saqqaanut tunuinullu atorneqarsinnaavoq imaluunniit saqqai tamarmik immikkut sammisamik ataatsimik toqqaaffigineqarsinnaapput.

Pappiarat tulleriaartut kalaallinik eqqumiitsuliortumik ataatsimik amerlanerusunil-iuunniit suleqateqarluni sananeqartariaqarput.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga

Hans Enoksen